1898. V. évfolyam. Szombat, február 12. 13. szám.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „*Fejérmegyei Napló*“, a vobis institutam ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok katholikusok törekvéseinek előmozditására „*Fejérmegyei Napló*“ czim alatt létesitett uj lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. *Leó* pápa *Zichy* Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felelős szerkesztő: Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: *szerdán este és szombaton este.* Szerkesztőség: Kigyó-utcza 9. sz. Kiadóhivatal: Szt.-István-tér 1. sz. Hirdetések helyenként 50 kr Bélyegilleték külön 30 kr.

A kongrua rendezése.

(K. I.) Határozottan téves vélemény ha azt állitjuk, hogy a kultuszminiszternek a nem katholikus lelkészek kongrua megállapitásáról benyujtott javaslata a kath. papság kongrua rendezését érintetlenül hagyja. Ellenkezőleg. Először is törvényhozásilag utal annak sürgős rendezésére, másodszor, ha az az egyház kezében levő eszközök fel nem használása folytán sokáig késnék, lehetővé teszi s megajánlja a kath. papságra nézve is a kormánytól függő államsegélyt. „Mig a rendezés be nem következik, — igy szól az 1-ső §. — a legszükebb anyagi viszonyok között levő lelkészek jövedelmének ideiglenes kiegészitésére a törvényozás az államköltségvetésben megfelelő külön összeget fog felvenni“. Legyen ez hatékony figyelmeztetés mindazokra a kiket illet, hogy ne sokat késlelkedjenek e fontos kérdés megoldásával.

E törvényjavaslat megalkotása megmérhetlen fontosságu, nemcsak a segélyezettek existenciája, hanem államjogi és politikai szempontokból is. Benne ugyanis szentesitve van az egyházak közjogi helyzete az államhoz, melyet az 1894-ik év megrenditeni látszott. Másrészt azonban az elv úgy van alkalmazva, hogy a felekezetlen államhatalom közvetlen befolyást nyer az egyházak vezetőségére, mondhatnók függővé teszi azt. Mert a keresztül hajszolt öt egyházpolitikai törvény együttvéve sem fog annyi gyakorlati hasznot hajtani a liberális központi államhatalomnak mint ez az egy önmagában ha t. i. sikerülend a papságot állami fizetésesekké tennie.

Nem tagadjuk, az elv, melyből a törvényjavaslat magokadatolása kiindul helyes: az egyházak viszonya az államhoz nem magán-, hanem közjogi. A miniszter szerint leginkább a történelmi fejlődés, szerintünk első sorban az egyházak és az állam természetes viszonya alapján. A két társaság bár közvetlen, czéljaik különbözők, egymásra van utalva szabadszellemü, állandó állami és társadalmi rend képtelenség az Isten eszméjén alapuló tekintély, jog és kötelezettség fogalma nélkül: viszont a vallásos társulatok sem állhatnak fenn anyagi támogatás nélkül, melyet, ha hivei, mint ilyenek, nyujtani nem képesek, jogosan várhat az államhatalomtól, mely elismeri.

Ám ha ezért cserébe az időközi államkormányok az egyházak politikai támogatását követelnék, ez a legnemesebb erkölcsi befolyással való legrutabb visszaélést jelentené. Vallási elveknek a politika életterén csak annyiban van jogosultságuk, a mennyiben illetéktelenül odahurczoltatva védelmezik magukat. S ez áll a vallások képviselőiről az egyházakról és a papságról is. A kihasználtatás ellen különben tiltakozik a felekezetek jogszerü autonomiája is. S bizony-bizony nem tudjuk, vajjon a protestans egyházak akkor, midőn magukra tartásával lehetővé tették az egyházpolitikai törvények megalkotását, nem ásták-e autonomikus szabadságaik sirját? Mert e törvényjavaslat, amaz-ok természetes következménye, nem csak a megcsappant jövedelmek, még inkább a tett szolgálatok rekompenzatiója, hanem ujabb lépés annak a jogállamnak a kiépitéséhez, mely minden hivatalt saját megbizásából vezet le, s a mely az államérdekek nevében minden autonomikus szabadságot megnyirbál.

Az az elv, hogy a javaslatban a kultuszminiszternek fenntartott fegyelmi büntetés, az államsegély megvonása nem befolyásolja a felekezeti hatóság fegyelmi határozatát, (9. §.) nem menti meg a szegény papok függetlenségét, mert azok az egyszer megnyert kongruát félve fogják félteni. Szerintünk az egyházak, mint erkölcsi testület volnának a részletesen kimutatott szükség arányában segélyezendők az egyházi főhatóságoknál maradván a felosztás és megvonás joga. A 7-ik §-ban emlitett vétségek meggátlására elég erővel birnak az eddigi rendelkezések. Az államellenes vétségek megállapitása és a büntető biróságok jogerős itélete alapján veszitse el az arra méltatlan lelkész egész javadalmát, de politikai működésében ne érezze állandóan egy tőle idegen fönhantóságnak Demokles kardját feje felett. Az állami alkalmazottak is szolgálati pragmatikát sürgetünk lelkiismereti és politikai szabad-

Emlékvers.

Irta: MIKLER GUSZTÁV.

Szép tavaszán ne gondoljon az őszre,
Ne hüljön el ajkán a játszi mosoly;
Kis keze csak a bokrétát kötösse
A tavasz első virágaiból
S maradjon örökre a szive — a lelke
Oly tiszta, derült mint a hajnali lég,
A melyet enyelgő sugárba fürösztve
Aranyoz be vidáman az ég.

Megrendelt csevegés.

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárczájs. —

Irta: **Tigrámó.**

Farsang van — nevessünk!

Ön ismét reám tekint azokkal a nagy barna szemeivel, mintha mondaná: már ismét vidám tárcza .... elfeledte igéretét?

Igaza van önnek! — komoly dolog jobban illik hozzám. Nem irok tehát se szomorut, se nevetőset, hanem önnel fogok csevegni. Állapitsuk meg a szabályokat. Először is én leülök ide erre a lábvánkosra, ön meg szokás szerint oda az ottománra. Igy ni! Ön valódi mei-hoa levelekből főzi e theát, — illata mint a lótusz virágé, ize mint a nemes pin gyümölcsé.

Másodszor — tegye e párnára kis kezét, fehér kezét, hadd tanuljam meg elegancziával fogni a czigarettát.

Harmadszor — küldje ki ezt a majom-képü inast és ha meghal ajándékozza nekem, mert szeretném spirituszba tetetni — ámbár azt hiszem, hogy a gazember leissza magáról ott is a spirituszt — mert ez az inas iszonyuan iszik.

Negyedszer — pedig azt mondom, hogy Phidias álmában sem látott oly gyönyörü kacsót mint az öné.

Tehát ön azt óhajtja, hogy ne irjak vidám tárczákat. Miért? A legelfogadhatóbb ok az, hogy nem értek hozzá — az is igaz, hogy ehhez azután nem is kell több okot keresni. De ennek az oknak van egy nagy ellenoka is: a szedőgyerek. Mióta a szedőgyereket feltalálták, azóta vége a nyugalomnak; ez nem kérdez semmit, de kézirat nélkül nem mozdul el az ember melől. És ha már irnom kell, inkább én nevetek másokon, mint mások én rajtam kaczagjanak.

Sirni és nevetni — ön az elsőt, én a másodikat szeretem; és éppen azért, mert nevetni inkább szeretek, tehát mindennek a nevetséges oldalát tekintem. Ön ellenben oly komolyan tekint reám, hogy inkább kerekeságyu elé állok, mint kiálljam az ön szemeinek komor tüzét. Szemeiben örökös könycsepp ragyog. Miért adja át ön magát a szomoruságnak? Azt hiszi, hogy az emberek együtt éreznek fájdalmával? Téved. Az emberek csak kaczagni szeretnek. Ön megérti szavaimat — és csakis ön. Ha az agyamban nyüzsgő bolond gondolatokból egy könnyüvérü, vidám tárczát irok, ennek kaczagnak az emberek; ön azonban tudja, hogy ezek csak oly gondolatok, miket, ha le nem irok, megzápulnak fejemben. De azért ön is megmosolyogja e gondolatokat és önt csak egy perczre is felderiteni nekem gyönyörüség. Miért ne irnék tehát vidám tárczákat?

Tisztelője vagyok én a könyeknek is — ezt ön tudja legjobban; de a szemben csillogó könyek kétféle forrásból fakadnak. Ön áll az egyik, én a másik forrásnál. A fájdalom forrásából fakadt könyek, mik az ön pilláin rezegnek a szivet egész valójában rajzolják le; azok a ragyogó kis tolmácsok ott az ön pilláin nekem ismeretlen nyelven csodás dolgokat beszélnek; — tisztelője vagyok én e könyeknek, de azért mégis csak jobban szeretem azokat a könyeket, miket örömünkben sirunk.

Tekintsen ön egy vidám emberre, ki valamely anekdotának tiszta szivből nevet. Kapkod oda is, a hol semmi baját nem érzi, kaczagkaczag, lefordul a székről, háromkodik is, hogy ne bántsák már, de szemeiből ömlenek az öröm könyei. Az ily könyeket szeretem én.

Misantropok, életunt világgyülölők azt mondják, hogy csak ostoba emberek tudnak mindennek nevetni. Ez nem igaz. Tudtommal a világ kezdetétől egész mostanig az állatok voltak mindig a legostobábbak — és ha szabad kérdeznem, valjon látta-e már valaki, hogy annyi millió borju közül csak egy is elnevette volna magát valaha?

Még csak az kellene!

És miért nem nevetnek az állatok? Mert a sirásnak forrása a sziv, az a husdarab, mely tanyája a harag, gyülölség, irigység és más efféle nemes indulatoknak — és talán éppen ezért nevezzük a szivet legnemesebb részünk-

Mai lapunk 8 oldal.

00000108

ságuk érdekében, annál kevésbbé vagyunk hajlandók a lelkességet a kormányhatalomnak e különben jóindulatu törvény mindenirányu pártolása által kiszolgáltatni.

Pedig minden jel arra mutat, hogy a javaslatnak a vallási társulatoktól várt *etikai* alap és tartalmon kivül hatalom terjesztő czélzatai is vannak. No, ezt mi, kik nem vagyunk az állami mindenhatóságnak hivei, még ha a legtökéletesebb parlamentáris kormány állana is vezetőségén, helytelenitjük.

Helytelenitjük még akkor is, ha ez által a nemzetiségi izgatások ellen hatalmas tegyvert ejtenénk ki kezeinkből. Mert tagadhatatlan a román és szerb egyházak részére előirányzott évi 938619 frt, kissé tágabb értelmezéssel hatalmas fegyver lenne nemcsak az államellenes vétségek, hanem talán csak kormány ellenes izgatások ellen is. Ezek nekünk a mennyiben a magyar államesmze ellen is magyaráztatnak nam kellemesek, de nem akarnók sem az egyházak függetlenségének, sem az egyéni és polgári szabadságoknak sem pedig erszakos terrorizmusnak drága árán elfojtani. Más módja van annak: az a melyet a néppárt követ nemzetiségi politikájában.

— **A gömör-kishonti felirat.** Gömör-Kishont egyesült vármegyék közönsége február hó 8-án tartott rendkivüli közgyüléséből feliratot intézett az országgyülés képviselőházához, melyben kéri a törvényhozást, hogy a szoczializmus izgatásainak megfékezésére haladéktalanul tegye meg az intézkedéseket. „Összetett kezekkel, nyugodtan nézzük-e — ugymond a felirat, — hogy félmivelt anarchisták bolonditják, félrevezetik a magyar népet, megtagadtatják velük hazájukat. nemzetiségüket, vallásukat, hogy oly földönfutó örjöngökké tegyék, a kik elött a tulajdon szentsége, a családi tüzhely mentsvára, a vallás vigasza, a hazafiság fogalma mind-mind értéknélküli semmiséggé váljanak.“ Mivel a veszedelem égetővé vált, rögtönös gyors segitséget kérnek, — mert — ugymond — nem áll annyi idö rendelkezésünkre, hogy akár a sajtótörvény megfelelö módositását, akár a gyülekezési vagy büntetö jog szabályozását most napi kérdéssé tehetnénk; *mert mig egyديسرول a szabad sajtó, szabad gyülekezési jog összinte hiveinek — ha kellene védelmezőinek vallják magunkat; károsnak és veszedelmesnek tartanánk a jelen alkalomból annak bárminemü érintését.* A felirat a következőkben összegezi Gömör-Kishont vármegyék törvényhatóságának kérelmét:

„Mély tisztelett kérjük a rendkivüli körülmények kényszeritö hatása alatt, az ország köznyugamának megóvása s a társadalmi békés fejlödés érdekéböl, hogy az izgatások és lázitások elfojtása, az izgatóknak egyes községekben igazolatlanul való tartózkodása, az alkotmány és szabadság alapját képezö személyi és vagyoni biztonságot veszélyeztetö elveknek szóval irásban vagy képes ábrázatokban bárhol leendö terjesztése megakadályoztatása érdemében a legszigorubb kivételes (ha kell rögtönitélö biróságok müködésének életbeléptetésével is) törvényes intézkedéseket tenni, esetleg az állam kormánynak ily intézkedések tételére a felhatalmazást megadni s az ez ügybeni rendelkezéseknek végrehajtására közigazgatási hatóságainknak országos egyöntetüsége mellett, még a folyó évi nyári idöszak bekövetkezte elött módot nyujtani méltóztassék.

— **A várnai választás.** A politikai bünök sora kormányunk számlájára a tegnapi napon eggyel ismét szaporodott. A várnai kerületben, Szalavszky vármegyéjében volt a választás! Talán nem is kellene többet mondanunk? — Mikor leköszönt piszkos mandátumáról a volt képviselö, azonnal megkezdödött a felháboritó korteskedés. Hogy *Rosszival*, esztergomi kanonok nevével, az csak még szégyenletesebbé teszi e választást. Ime a kétségtelen formája a választási hadjáratnak. A volt képviselö, Sipeky Sándor, összesen 269 szavazatot nyert s ezt jelentette ki Kloch báró többségnek. Az uj jelölt Rosszivál, 432 szavazatot kapott és tiz szótöbbséggel györött, akképpen, hogy 52 szavazatot visszautasitottak, huszonhárom óráig szavaztattak, ok nélkül huzván a szavazást az egész fagyos téli éjszakán át. Félhatkor reggel kitüzték a záróórát, akkor Markoviosnak volt 422 szavazata és *öt szótöbbsége, de a záróóra alatt egy ellenzékit sem bocsáttottak szavazásra*, hanem behoztak tizenöt embert szavazni Roszivára, igy lett ennek tiz szótöbbsége. Kitünik ebböl, hogy másfél év elött a kerületben 269 kormánypárti találtatott, ma 432 emberröl lehet ezt mondani. Ezek adnak mandátumot negyvennégy faluból, több mint harminczezer polgár nevében. E számban a hivatalnokok, elöljárók és vasuti tisztviselök benfoglaltatnak. Elökészitették ezt a választást akképpen, hogy a multkor összeirt 1616 választó közül kihagytak 556-ot töltehetö, hogy csupa ellenzékit s összeirtak mindössze 1060 választót, kik közé a kormánypártiakat bizonyára mind bevették. És ebböl minden veszödséggel csak 432 voksot birtak összehozni, a mi nyilvánvalóvá teszi, hogy *igy is az ellenzék volt többségben.* Vért nem ontottak, rendet tartottak, csak a választó jogot törték ismét össze. Mondjuk-e, hogy a bukott fél a néppárt jelöltje volt! Ki ellen is vonultatták volna fel ilyen nagy sorozatát a jogtalanságnak? Hiszen erröl a választásról is egy kötetet lehetne irni. De ki nem ismeri már a Báuffy kormány fogásait? — Ime a kormány, mikor ugy el van keseritve a nép, erőszakoskodásával ugy ver a felvidéki tót nép arczába, mintha korbácsütéssel akarná még jobban ingerültté tenni. Hogy éppen most indul meg egy szocziálista tót ujság, — mit törödik a kormány azzal. Fontosabb elötte, hogy rablott mandátumainak számát szaporitsa. — Csak aztán vigyázzon, nehogy esztelen erőszakoskodásának az egész ország igya meg a levét! — A mandátumot különben peticióval fogják megtámadni.

— **A sajtó ellen.** A képviselöházban közvetlen *Darányi* Ignácz földmivelésügyi miniszter tegnapi beszéde után értekezlet volt az agrár-szocializtikus izgatás elfojtása dolgában. Az értekezleten résztvett báró *Bánffy* Dezsö miniszterelnök, *Perczel* Dezsö belügyminiszter, *Erdély* Sándor igazságügyminiszter, *Jeszenszki* Sándor min. tanácsos, *Hammersberg* Jenö fögyész és *Rudnay* Béla fökapitány. Az értekezleten megállapodások történtek azirán, miként hajtható legczélszerübben végre a miniszter tanácsnak tegnapelött hozott s a földmivelés-

---

nek — szóval a sirás érzelmeink eredménye, valamint én magam a czivilizacziónak vagyok egyik szomoru eredménye; ellenben a nevetés az értelem kifolyása. A testi fájdalom sirásra fakaszt a nélkül, hogy gondolkoznunk kellene, valjon érdemes-e sirni vagy nem; a nevetségesnél ellenben elöbb gondolkozunk, itélünk és csak akkor nevetünk, ha értelmünk felfedezte a nevetségest. Erre nem képesek az állatok, pedig sok szép dolgot eltanultak már az embertöl — tudnak tánczolni, énekelni, fütyölni, henyélni, marakodni, söt azt mondják, hogy gondolkozni is — ez azonban nem bizonyos. Apáink beszélik ugyan, hogy egy duna-földvári hajóhuzó ló, mikor az elsö gözhajót meglátta — gondolkozóba esett, de ez nincs bebizonyitva. Lehet, hogy csak trüsszenteni akart és várt valakit, a ki majd egészségére kivánja.

Sirni ellenben tudnak az állatok is. Ön ismeri azt az állatot, melyet a tudósok Szerecsenországban fedeztek fel s mely azóta már a czivilizált tartományokban is elterjedt. Nyelve nincs, hanem e helyett könyei vannak. Különbözik tehát az asszonyoktól, mert ezeknek nyelvük is van, könyeik is vannak. Félénk állat. A ki öt kergeti, az elött szalad; ki pedig elötte szalad, azt meg ö kergeti. Érzékenyszivü állat. Plinius historikus azt mondja róla, hogy midön megakarja enni az embert, elöbb keserves könnyeket hullat fölötte, s aztán eszi meg. Ezeket a krokodil könnyeket ön is látta már ember szemeiben csillogni; haj! — mert az ember is csak tanulékony állat, ki tetszése szerint tud sirni, vagy nevetni. Ezt Darvin mondja, én pedig sokat adok Darvinra, habár német ember volt is.

Ön pedig nem ád rá semmit; szép — de azért hallgassa meg Darvin kiválási elméletét. Ebböl megtanulhatjuk hogyan válik állatböl ember, az emberböl állat.

Egy ködös délután Darvin igy irt: az ember nem csupán szalonokban él. Hazája a nagy világ, ép ugy mint Dreyfusnak az Ördög sziget, lumpoknak a kávéház. Kevély és büszke az ember, mert azt hiszi, hogy kizárólag az ö számára teremtettek a nap, hold, csillagok, rántottcsirke, sült galamb, fejelés csizma stb. Pedig az embernek nincs oka dicsekedni származásával. Az ember mindenütt ott van a természet herbariomában, aquariumában a moszatoktól kezdve föl a nagy elefántok társaságáig. A természet flórájában a tulipán, basarózsa, mákvirák nevek alatt rejtözik. Ezeket egyszerüen szép virágszálaknak nevezzük. Lepréselni ezeket nem szokás ugyan, de azért rendörség szenvedéllyel gyüjti a hiresebb példányokat. Tenyésznek északtól délig, állandó tartózkodási helyük a dutyi. Az állatvilágban pedig mindenütt feltalálható az ember; ott vannak a vérszopók között — ezek közt emlitendök az uzsorások, bandíták, zsebmetszök és végrehajtók; a madarak között — ide tartoznak a poéták, tánczosnék, jómadarak, enyvesmadarak, szajkók, gimplik, jó és rossz énekesek mind a két genusból. Az erszényesek osztályába tartoznak a Rotschildok, bankárok, tőkepénzesek, a közönséges fiahordó és a fehérvári czigányasszonyok. A házasok osztályába tartoznak a tekenyösbékák, csigabigák és nös férfiak. A czápákhoz tartoznak a két mázsán felül lévö emberek. A vastagbőrüekhez: a szemérmetlenek, szemtelenek, arczátlanok és tolakodók. Az amphibiumok közé tartoznak azok az emberek, kik a bort éppen ugy megisszák, mint a sört, — ez nagyon veszedelmes faj. A lepkefélékhez tartoznak az éjjeli pillangók a promenádéról és Benkö Rózsi. A bogarak osztályába tartoznak a dandik, oroszlánok, naplópók, stutzerek, katicza bogár, csodabogár és a simplex csunya bogár. A kigyók közé: a hizelgök képmutatók, felcség, házibarát stb. Az emlös állatok között pedig tömérdek ember található ezen a czimen: majom — lajhár; legközönségesebb pedig ezen egyszerü dekórummal: szamár. Ez utóbbi nagyon szapora faj. Hazája Európa, Ázsia, Afrika, Amerika és Debreczen. Ha jól táplálják elél száz esztendeig is, söt Buffon állitása szerint sohasem hal meg — miután még nincsen olyan ember, ki valaha szamarat látott volna meghalva. Hajdan némák voltak, csak Bálám alatt szólalt meg egy özvegy szamár, de az is megbánta; most azonban mindnyájának fel van már vágva a nyelve s mondanak diktiókat, toasztokat is.

Ime Darvin kiválási elmélete. A nagy tudós igy képzelte ezt magának, de Fogt meg a többi kontárok elrontották e szép és igaz elmélet. Szerintök az ember egyszerüen a majomtól származik. Hallja ön? . . . mi emberek a teremtés koronája, mi nem vagyunk a teremtés koronája, hanem — lássiátok felejim zumtukkel mig vogmuk: csimpanzok és páviánok vogmuk.

Ugy-ugy csak mosolyogjon! Ha ön mosolyog, sötét szemei nevetnek; az ily szemek éjszakájában szivesen lumpolt volna Fogt is és bevallotta volna, hogy csupán a tudósok származnak a majomtól, mint a kiknek ösei kürtö kalappal és fantázia frakban mogyoróztak Gibráltár szikláin.

Mindnyájan sirva jövünk a világra. Valjon helyes e a következetesség, ha egész életünket

00000109

ügyi miniszter által tegnap bejelentett azon határozata, hogy a lázitó lapok és nyomtatványok terjesztésük és szétküldésük előtt biróí határozatok alapján lefoglalhatók legyenek. A mint értesülünk, abban történt megállapodás, hogy az ügyészség a postahivataloknál továbbitás előtt vizsgálja át a szocializista nyomtatványokat s ha azokban inkriminálható közlemény van, a továbbittást felfüggesztvén, nyomban vádat emel. — Lehetetlen a kormány e nemü törekvésében nem látnunk tehetetlenségének beismerését s azt, hogy nem orvosolni a bajokat, hanem erőszakos intézkedésekkel elfojtani akarja a jogos panaszokat. Minő gyávaság, minő szégyenteljes visszafejlődés a *czenzurához!* Ime, a ki érzi lelkiismeretében a felelősséget a jelen állapotokért, azzal ámitja el megmozdult lelkiismeretét, hogy a — sajtó megrendszabályozásával, szabadsága megrontásával akarja gyógyitani a megnövekedett bajt. Megostromolják a napot, mert igaztalanokra is süt; megszüntetik a holdat, mert a tolvajok utjára is világit. Hová jutottunk huszonhárom évi liberális kormányzás alatt! Leromboltuk a vallást, diskreditáltuk a szabadságot, elvesztettük beléje vetett hitünket, iránta való illuziónkat. Csakugyan, ma nem kell szabadság, ma csak *szabadalmazott liberalizmus kell, a mely ordót, állást, koncessziót, hivatalt és mandátumot osztogat és a párturalom érdeke szerint csinálja a törvényeket és a szerint hajtja végre a régiket!*

ÜDVÖZITŐNK JÉZUS KRISZTUS

és szentséges Helytartója iránt

a jelen század végeztével s a jövőnek hajnalán nyilvánulandó

ÜNNEPÉLYES HÓDOLAT érdekében megalakult

NEMZETKÖZI BIZOTTSÁG FELHIVÁSA.

... Néhány kiváló férfiu azt határozta, hogy a mulo század alkonyát a hitéletnek valami ünnepélyes és általános nyilvánitásával kellene megszentelni. E szándékát teljes szivünkből helyeseljük.

XIII. Leo pápa.

A nemzetközi bizottság, a mely XIII. Leo pápának helyeslésével alakult meg, a föld összes katholikus hivőihez fordul, hogy szivben lélekben egyesülve, hitök, szeretetök s engesztelő áldozatkészségökről vallomást tegyenek s ennek felemelő példáját a jövő nemzedékre is átszármaztassák.

E magasztos tények előkészitése és megvalósitása czéljából, a bizottság a következő módozatokat hozza javaslatba, amelyhez azonban a népek és egyházmegyék különböző jellégéhez képest, hasonlót is lehet megszabni.

I. Előkészületi eszközök.

Az ünnepélyes hódolatnyilvánitás, mint a keresztény hit megujulásának látható jele, mindenekelőtt készséges szivet és lelket kiván.

Jézus Krisztus megismerése szeretetre buzdit ő iránta; szolgálatába vezet mindenkit s arra ösztönöz, hogy összes cselekedeteinket az ő isteni törvényéhez szabjuk.

Visszatekintvén a sérelmekre, a melyekkel e haldokló század illette őt: belátjuk a kiengesztelés szükségét és kötelességét.

Miért is az előkészületre szolgáló fő eszközök a következők legyenek: Isten igéjének hirdetése, közös imák és zarándoklatok.

1. Isten igéjének hirdetése.

E három esztendőben mindenütt s kiváló módon a szent missiókat és a lelki gyakorlatokat kell elömozditani.

Ne mulasszuk el az alkalmat, **Jézus Krisztust** és az ő jótéteményeit szónoklatokban és előadásokban ismertetni, akár nyilvános, akár szükebb körü társas gyülekezetek, egyletek előtt.

Ugyan e czél szolgálatába vonjuk be a sajtót.

2. Közös imák.

E három év folyamán minden egyházmegyében, az illetékes püspökök által szabadon választható időben és módon istenitisztelet és imák végzendők a végből, hogy a népek számára a hitben való állhatatosság kegyelmét s egyházunkra, a római pápára és az összes nemzetekre a békét és boldogságot leesdjük.

E szándékra ajánljuk fel a gyakoribb szent áldozásokat, a **legméltóságosabb Oltáriszentség** kitételét és imádását.

Ugyanazon czélra imádkozzanak a különböző katholikus hivők saját gyülekezeteikben is.

3. Zarándoklatok.

Óhajtandó lévén, hogy a hit és ájtatosság tanubizonyságául, a jelen század alkonyán, a legkiválóbb szentélyekhez egyházmegyei és nemzeti zarándokmenetek számban gyarapodjanak: a bizottság az összes katholikus hivőket három általános zarándoklatra hivja meg, a melyekben személyesen vagy csak lélekben részt vehetnek.

1. Az 1898. évben: **a lourdesi zarándoklatra**, hogy müvünket a **Szeplőtelen Szüznek** felajánljuk és azt a kegyelmet elnyerhessük, miszerint összes erőinket egyesitve, annál ünnepélyesebbé és valóban emlékezetessé tehessük **Üdvözitőnk**, Jézus Krisztus iránt való hűségünknek és engesztelésünknek kettős hódolatát.

Az emléktárgy[1]) pedig, melyet a Szüzanyának e kedves szentélyében felajánlunk, örök időkre arról fog tanuságot tenni, hogy Mária tisztelete mindig vonzza és heviti a keresztények szivét, s hogy fajukban és jellegökben, szokásaikban és érdekeikben annyira különváló nemzeteket ugyanazon egy eszményért csak oly szorosan füzi egybe, mint valami közös családba, az egyházba tartozó testvéreket s mint ugyanazon egy édes atyánk, a római pápának, gyermekeit.

2. 1899. évben: **Szent földre vonuló zarándok-menetekre**, hogy az összes hivők szive **Jézus Krisztus** iránt annál lángolóbb szeretetre gyuljon, imádva őt a betlehemi szent barlangban s követve lábnyomait egész a Kálvária hegyre.

A fogadalmi emlék[2]) a betlehemi születési kápolnában örök időkre alapitványozott szent mise lesz, hogy általa Üdvözitőnket kérjük:

a) a vallás fentartásáért és öregbitésért, különösen azon családokban s főleg azok utódainál, kik e fogadalmi alapitványi tőkét összeadták;

b) a szakadárok és eretnekek egyesüléséért az Egyházzal.

3. Az 1900. évben: **a loretói szent Házba való zarándoklatra**, hogy kiesdjük a **bold. Szüztől** az állhatatosságot és kitartást az ő szent Fia szolgálatában és hogy érkezzék el az idő, a mikor az ő **szent Fiának** hitét és törvényeit az egész földkerekség vallani és követni fogja.

A zarándoklat fogadalmi emléke[3]) symboluma leend az **egek Királynéjához** feltörő szüntelen imáinknak, hogy a római pápa iránt tanusitott szilárd hűség és engedelmesség által minél nagyobb tisztelet és dicsőség adassék az **Üdvözitő Jézus Krisztusnak**, az ő dicső helytartójának személyében.

II. Zarándoklatok Rómába 1900—1901.

Iparkodjék kiki Rómába! A loretói szent Házból, hol az **Ige** testté lőn, seregeljünk Rómába, a hol **Jézus Krisztus Egyházának** megdönthetlen épülete áll. A ki akadályozva lesz, az legalább lélekben szegődjék társul a zarándoklathoz: égő vágyával, bünbánatával, alamizsnájával és imájával.

Mindannyian hálahymnust zengjünk el a **Megváltó Jézus Krisztusnak**, az **Üdvözitő** tiszteletére szentelt lateráni bazilikában és szent Péter sirja felett; ajánljuk fel magunkat és a XX. századot a **legszentebb isteni Szivnek**; legyünk rajta, hogy elnyerjük a teljes bucsut.

Rómába siessen kiki fennen hirdetni ragaszkodását és engedelmességét az Egyház és ő Szentsége, a római pápa iránt; ott trónja zsámolyánál kiki ajánlja fel hüsége adójául Szent Péter fillérjét.

Végül a zarándoklat elvonul még a szent Keresztről nevezett bazilikába.

III. A szent ünnepségek.

A bizottság ajánlja ezenfelül:

1. hogy a szokottnál különösebb és ünnepélyesebb módon történjék e magasztos tüntetés; és hogy katholikus hitünk e XIX. századvégi nagyszerü megvallása a jövő századokra is méltóan megörökittessék: a szent gyakorlatok és missiók tartása s a bünbánatnak rendkivüli megnyilatkozása alkalmával keresztek állittassanak fel ily felirással:

1900. év.

JÉZUS KRISZTUS AZ ISTEN-EMBER ÉL, URALKODIK, PARANCSOL.

Minden székesegyházban, minden plebániatemplomban kellene felállitani ily felirásu keresztet és azt a két századot összekötő éjjel leleplezni;

2. hogy minden székesegyházban, minden plebánia-templomban a lehető legnagyobb fénynyel, 40 órán át közimádásra kitétessék a **legméltóságosabb Oltári Szentség**, — 1900. deczember 30-ának estéjétől egész 1901. jan. 1-ének felvirradtáig, a mikor is ünnepélyes „Jöjj el Szentlélek Uristen“ zengedezése mellett áldás adassék a népre;

3. hogy a két századot összekötő éjjel a katholikus hivők lehetőleg nagy számban virrasszanak és imádkozzanak a haldokló század büneinek kiengesztelésére; valamint segitségért **Istenhez** a megszületett jövendő századra;

4. hogy az ezen két századot összekötő éjjel harangok zugása hirdesse és az ég felé törő hegyek ormain meggyujtott örömtüzek lobogó lángja bizonyitsa az emberiség hálaját és imádását a **Megváltó** iránt, ki az evangélium fáklyájával eljött megvilágitani minden e világra jövő lelket: visszaadván nekik a menny örök boldogságának reménységét.

IV. Róma, a hódolat fénypontja.

A szeretet és hit emez ünnepélyes megnyilatkozásának, mely az egész katholikus világon a lenyugvó XIX. századot és a hajnalodó XX-at kisérni fogja, Rómában lesz természetes gyúpontja. Róma példaképül és csodalátványul fog és kell, hogy szolgáljon a földkerekségnek.

I. Szent ténykedések.

Rómába nagy s elragadó fenyü engesztelő és hálaadó szertartások mennek végbe,

[1]) Az arany fogadalmi tárgynak szivalakja lesz.

[2]) Évfordulóra szóló örök miscalapitvány.

[3]) Értékes örök-lámpa, mely a loretói szent Házban fog égni.

átsirjuk? Mi haszna van önnek abból, hogy házát siralommal tölti be? Legbölcsebben cselekedett Democritus, ki midőn megszületett azonnal elnevette magát. S mi lőn jutalma érte? — az, hogy teljes életében bölcsnek tartatott. Ellentéte volt Heraclitus, ki szüntelen siránkozott, s nem volt bölcs, hanem csak poéta.

Az ember avval sincs tisztába, hogy mikor sirjon, vagy mikor nevessen. Vannak népfajok, melyeknek ama ősi szokásuk van, miszerint ha gyermek születik — az egész család, sógorság komaság keserves sirásnak adja magát. És miért sirnak? Csak azért, mert egy emberrel ismét több van, ki majd egykoron az ő bolondságaik fölött jókat fog nevetni. Ugyanezen nép halottját nem siratja meg. Miért? Mert szerintük egy emberrel ismét kevesebb van, ki őket csalni, lopni, nevetni, gunyolni és ámitani megszünt.

Akkor volnánk legboldogabban, ha kaczajok között végezhetnők életünket. De sorsunk sirva jönni, sirva is menni ki a világból. Midőn haldoklunk minden átélt szenvedéseink, reményeink, csalódásaink mind, mind eszünkbe jutnak — és mégis sirva válunk meg az élettől. Miért? Mert többet reméltünk, többet vártunk. Mert nem tudtuk megtanulni, miszerint szászor kell reménlnünk, hogy kilenczvenkilenczszer csalódjunk.

Ime! nem jobb e mindent rózsás szemüvegen és kaczagtató oldaláról nézni? Mig én itt önnel csevegek, bedugja fejét az ajtón a borzas szedőgyerek és kéziratban kéri a csevegést.

Oh csak a szedőgyereket ne találták volna fel soha sem!

Minek is van szedőgyerek a világon?

00000110

melyeknek részesei a földkerekség összes katholikusai lehetnek.

A 1901. év első napján a hány hivőt a világ csak számlál, mindannyian, legalább lélekben jelen lesznek azon az első szt. misén, melyet **Ő Szentsége, a római pápa** mutat be elsőnek az uj században és ezen a napon mutatják be kezei az Isten Bárányának legdrágább vérét ama remekmüvü aranykehelyben, melyet a papság és a világi hivők adnak át neki ama tökéletes egység jele gyanánt, mely az összes katholikus hivőket az ő legfőbb Pásztorukkal és csalhatatlan Tanitójukkal egybeköti.

2. Jézus Krisztus földi Helytartója részére.

A „Péter-fillér," a fiui szeretetnek nemes nyilvánulása, különösen önző, gazdaság után vágyó korunkban. Fellendülése méltán becsületére válik a XIX. század második felének. Képezze tehát, mint fényes példa, az 1900. év történetének egyik legszebb lapját, mely utánzásra hivja fel az egész jövendő századot. Ez évben, midőn a föld minden részéről zarándokcsapatok fognak jönni Rómába, hadd szemléljük amaz épületes látványt, midőn a nemzetközi bizottság a Szent Atya lábaihoz teszi majd le az összegyüjtött „Péter-filléreket."

Az 1901. évben, a Három-királyok ünnepén, leszen lezárása s mintegy megpecsételtetése az Ünnepi Hódolatnak azon kegyes adományoknak átadásával, melyet a nemzetközi bizottság az egész kath. világ nevében fog a Szent Atyának átnyujtatni, mint ama hit nyilvánulását, mely a három királyt Krisztus jászolához vezette s a mely ma jobban, mint bármikor, egyesiti Jézus Krisztus Egyházának mystikus testét; mint ama hő óhaj kifejezését mely a föld minden népeire kiterjesztve akarja látni a megváltás nagy jótéteményeit.

Munkára tehát mindnyájan!

E buzditó jelszót ismétli ujra a nemzetközi bizottság. Egyesek, családok, városok, nemzetetek vetekedve ünnepeljék mindannyian elismerő, buzgó érzülettel a **Megváltó Jézus Krisztust.**

Ünneplésében járjanak elől a világ összes kath. társulatai, mindegyik a saját szabályainak és céljainak megfelelőleg.

Példának okáért:

A jótékonysági egyletek **Jézus Krisztus** szeretetéért a szükölködőknek lehető bő segélyt nyujtva;

a müvészeti társulatok azzal müködhetnek közre a **Jézus Krisztusban** való megujulásra, hogy elősegitik a keresztény müvészet felvirágzását, a mi magukra a társulatokra nézve is ideiglenes és örök áldások forrásává lesz;

az épitészeti társulatok azzal, hogy épitményeikbe illesztik az Ünnepélyes Hódolat kis emléktábláit a **Megváltó Jézus Krisztus** dicsőségére;

az ifjusági egyletek az által, hogy elömozditják részvételökkel a gyermekek első áldozásának fényét a hitoktatást;

a jó sajtó érdekében dolgozó egyesületek jó könyvek, iratkák és szentképek széles körben való terjesztése által, ugy hogy azok különböző korok és állások igényeinek megfelelők legyenek; s ha lehet: **Jézus Krisztus** egy népszerüen megirt életrajzának elterjesztése által;

a tudományos társulatok az által, hogy könyvekben megczáfolják a **Jézus Krisztus** istensége ellen irt istentelen iratokat, melyek századunkat bemocskolták;

a szocziális tudományokkal foglalkozó társulatok pedig egy tudományos nemzetközi kongresszus egybehivásának előmozditása által, melyen a modern tudomány részéről a ker. tan ellen emelt ellenvetések alaptalansága a kritika és apologetika alapján kimutattassék.

Fel tehát a munkára mindnyájan! Szent és nemes vételkedéssel egyesüljünk mind egy szivben, egy lélekben az ünnepélyes Hódolatra, — **Megváltónk Jézus Krisztus** és az ő földi Helytartója iránt.

Róma, február hóban, 1898.

A NEMZETKÖZI BIZOTTSÁG.

Tiszteletbeli elnök:

JACOBINI DOMONKOS bibornok.

Elnök:

Dr. **Acquaderni János** gróf commendator.

Alelnökök:

Tolli Fülöp comm., Mons. Radini-Tedeschi.

Nemzeti alelnökök:

Mons. Sogaro Ferencz, amidiai érsek a *kopt kath.* részéről;
Mons. Mladenoff Lázár, a *bolgárok* részéről;
Mons. Campbell Jakab Ágoston, *Skótország* r.;
Mons. D'Armailhacq, *Franczia ország* részéről;
Mons. Kelly Mihály, *Irhon* részéről;
Mons. Giles Vilmos *Angolhon* részéről;
Mons. T'Gerclaes *Belgium* részéről;
Mons. Nagl Ferencz) *Ausztria, Német-*
Mons. De Waal Antal) *ország és Észak-*
Mons. Leva Pál) *Európa missiói*
Főt. P. Schroder Frigyes) *számára;*
Mons. Fraknói Vilmos, *Magyarhon* számára;
Mons. Lewicki Vazul, a *ruthének* részéről;
Mons. O'Connel Vilmos H., *Amerika Egyesült-Államai* számára:
Főt. Perea Manuel János, *Spanyolország* számára;
Főt. P. Sottovia Fülöp, *Latin-Amerika* szám.;
Főt. P. Leclaire L. W., *Kanada* részéről;
Főt. Isolani Rezső, a *románok* részére;
Főt. Camassel Fülöp, *Ázsia* és *Afrika* missiói sz.;
Mons. Skirmunt Kázmér, *Lengyelország* sz.;
Mons. Erarcha Malluk Fülöp, a *melchiták* rész.;
Mons. Hebra József, karpüspök, az. antiochiai patriarcha prokurátor, a *szirok* részéről;
Mons. Rubian Paszkál, a czilicziai patriárcha prokurátora, az *örmények* részére;
Főt. P. Giamil Samu, apát és a babiloni patriárcha prokurátora, a *káldok* számára;
Főt. P. Cardahi Gábor, apát és az antiochiai patriarcha prokurátora, a *szir-maroniták* sz.;
Lovag Borda Ágoston, *Kolumbia* számára.

Főtitkár:

Örgróf s lovag Crispolti Tamás.

Titkárok:

Mons. Garroni Novatus;
Mons. Lazzari Domonkos;
Baldi Paszkál, ügyvéd;
Carimini Livius, ügyvéd;
Crostarosa József, ügyvéd;
Del Chiaro.

Nemzeti titkárok:

Mons. Zapletal Ferencz, *Csehország* részéről;
Főt. P. Bailly Em., *Franczia ország* számára;
Főt. P. Ziebura Antal, *Lengyelhon* kath. részére;
Főt. Prior János, *Anglia* számára;
Főt. Müller Péter, *Ausztria* számára;
Főt. Kollányi Ferencz)
Főt. P. Czaih Gerbert) *Magyarország* részére;
Főt. Dr. Purt Iván)
Tiszt. Dr. Ehrenfried Mátyás, *Németország* számára;
Főt. Aguaz János, *Spanyolhon* titkára;
Főt. Gauthier György, *Canada* titkára.

Nemzeti bizottságok elnökei és küldöttei:

D'Almeida Manuel de Vilhena Tamás, *Portugália* nemzeti bizottságának elnöke;
Ő Fensége De Löwenstein Károly fejedelem, *Németország* nemzeti bizottságának elnöke;
Commendatore Helleputte György, tanár, *Belgium* elnöke;
Dr. Izquierdo Marti Ferencz, *Venezuele* elnöke;
Don Dupart Lajos kanonok, *Argentina* elnöke;
Don Fernandez Dalea Jézus *Guatemala* elnöke;
Mons, Mamos János, *Görögország* elnöke;
Zaldua Xav. Ferencz, kanonok *Kulumbia* elnöke;
Főt. Zelay Santiagó, *Honduras* küldötte;
S. E. R. Mons. De Hornstein Xav. Ferencz, *Románia* elnöke;
Manssour, apát *Kurdistán (Ázsia)* elnöke;
Főt. Ryan János, *Terranova* elnöke;
Főt, Jimerez Fuero Fülöp, *Cuba* küldötte;
Mons. Dr. Való Simon, nemzeti küldött *Magyarország* részéről;
Báró dr. Hagenauer Simon, gróf Pergen Antal, herczeg Clary-Aldringen Károly, *Ausztria* küldöttei;
Főt. Wyndham Ferencz M., *Anglia* számára;
Herczeg De Bailen, *Spanyolhon* számára;
Főt. Borgomanero János, *Törökország* latin szert. katholikusai részére;
Julier Ágoston apát, *Schweiz* számára;
Mons. Weinlich János, *Morva-Csehország* számára;
Mons. Alpi Domonkos, *Görz* és az *ausztriai tengerpart* részére;
Mons. Smoczynscki V., *Osztrák-Lengyelhon* számára;
Mons. Raimondo Lajos Britto, *Brazilia* számára;
Primitivus Sanmarti, *Peru* küldötte;
Drouet Virgil, *Equató* elnöke;
Don Fernando Enrique Araujo, *San-Salvator* részére;
Tejera Apolinárisz, kanonok és gondnok, *S.-Domingó* részére;
Dr. Stork Gáspár, *Costarica* küldötte;
Mons. De Leon Özséb, *Uruguay* küldötte;
Don. Alejo Infante József, *Chile* számára;
P. Tappi Károly J. S. C.-Assuanban, *Sudán* (Afrika) részére;
J. B. de Leal dr., *Madeira* számára;
A Pena Ruiz Sándor kanonok, *Teneriffe* számára;
Delfino Péter kereskedő, *Candia* számára.

Tanácsosok:

Gróf lov. Acquaderni Sándor dr.;
Commendatore Alliata Vilmos, ügyvéd;
Gróf Borea-Regoli Tamás, ügyvéd;
Bonino Natalisz;
Commendatore Corsanego Merli Alajos;
Lovag Donino Lajos, mérnök;
Lovag Foresti János;
Gróf Commendatore Grosoli János;
Lovag Margotti Ferencz, ügyvéd;
Gróf Commendatore Medolago-Albani Szaniszló;
Lovag Periooli Pál, ügyvéd;
Örgróf Aldobrandino-Rangoni Santacroce;
Reggiani Lajos, mérnök;
Commendatore Seitz Lajos.

Rendkivüli közgyülés.

A városi bizottsági testület e hó 10-én délelőtt 10 órakor báró *Fiáth* Pál főispán elnöklete alatt a városház nagytermében rendkivüli **közgyülést tartott.** A közgyülés tárgyát *Havranek* József polgármester által inditványozott laktanya épités és átalakitás, a megyei közkórház czéljaira felajánlandó telek és tüzoltó mászótorony épitésének tárgyalása képezte.

A laktanyaügyet illetőleg a tanács inditványozza: hogy a Kossuth-utczai kaszárnyát 20.000 frt kölcsönnel alakitsák át II. osztályu laktanyává a honvédség számára, a lovas laktanya melletti telketet szerezze meg kisajátitás utján, vegye meg a proviant-házat is határozatlan czélra, hasson oda a város, hogy a közös hadsereg számára épitendő laktanyát I. osztályunak fogadja el a kincstár, adja el a Piros alma telkét s az árát forditsák ezen laktanya épitésére és kérje meg a 69. gy. ezred törzsét, hogy jöjjön városunkba, mely esetben 600 ember részére barak is épül.

Miután az inditványt Havranek József polgármester beszédében igyekezett megvilágitani, *Dieballa* György bizottsági tag mondott hosszabb beszédet az inditvány első része ellen, találó érvekkel bizonyitva a laktanya átalakitás czélszerütlen, sőt káros voltát. Szerinte elkellene adni a Kossuth-utczai kaszárnyát s a befolyt összeget uj kaszárnya épitésére forditani.

Keresztes Ignácz nem fogadja örömmel a belvárosi kaszárnya átalakitását, mert még azt sem lehet tudni, hogy a kincstár elfogadja-e II. osztályunak, hanem azért ő is hozzájárul. *Winkler* Vilmos főmérnök és *Fröschl* János szintén a polgármester tervét fogadják el.

Kováts István szerint a laktanya átalakitása nem 20000, hanem 40000 forintba is belé fog kerülni az utólagos javitásokkal. Csak ismerni kell azt a rozoga épületet, nem fog az az összeg olyan magasnak tetszeni. A Piros alma parczellázása szükséges, helyesli hogy (végre valahára) rá jöttek erre a gondolatra.

Farkasdy Dezső bizottsági tag vette ezután bonczkés alá a polgármester hét pontból álló inditványát, mindegyik pontot külön-külön vizsgálva. Az első pont a belvárosi laktanya átalakitás. Ő is azt állitja, hogy a sok reperáczió több lesz 2000 forintnál. Továbbá ha 10 év mulva lejár a szerződés, a honvédség 2000 frt

00000111

költséget csinál a városnak. Ha lehetlik a 25 év a felsővárosi laktanyára és pavillonra, azt is ott fogja majd hagyni a honvédség, a mi megint ujabb kiadásokat okoz a városnak. A laktanya átalakitását nem szavazza meg.

Majd az uj honvéd laktanya hasznos volta mellett emel szót. A honvédségnek is alkalmasabb és czélszerübb volna, hogy egy kaszárnyában helyeztetnének el. A katonai kincstár egy II. osztályu kaszárnya épitéséhez 6520 frttal járul. Egy ilyen kaszárnya pedig 83.000 frtba kerül, mely summából levonva a kincstár részéről kilátásba helyezett összeget s a belvárosi laktanyánál befolyható 40 45 ezer frtot bizonyosan nem maradfelette nagy összeg. És akkor volna uj kaszárnya a honvédség részére és a felsővárosi laktanyára és pavillonra is megujjitható volna a szerződés ujabb 25 évre. — Miután a többi pontokat is megvitatta, beadta inditványát egy uj honvédségi laktanya épitése tárgyában.

Ezután *Pénzes* Imre, *Tóth* Aladár és *Havranek* József polgármester beszéltek a nyilatkozat ellen. Majd *Farkasdy* Dezső érvelt még inditványa mellett zárszavában. Erre a *főispán* névszerinti szavazást rendelt el, melynek eredménye, hogy 10 ellenében 62-en a polgármester inditványát fogadták el. Mivel az idö már nagyon elöre haladt, a főispán a közgyülést felfüggesztette.

Délután 3 órakor folytatták az ülést, mely már rövid lefolyásu volt. A csapatkórház mögötti területen, a seregélyesi ut mentén 8000 négyszögöl területet vesz meg kisajátitás utján a város s adja át a vármegyének az épitendö megyei közkórház czéljaira. — A *főispán* köszönetet mondott a megye nevében.

A tüzoltó-egylet tavaly elpusztult fa mászótornya helyett uj fa mászótornyot kap.

Az ülés 5 órakor ért véget.

Szoczializmus a megyében.

Lapunk legutóbbi számában megirtuk már, hogy a szoczializmus félelmetesen terjed a megyénkben is, ugyannyira, hogy egyik délvidéki nagyközségben, *Dunapentelén* február 6-ára népgyülést is hivtak össze hatósági engedélylyel. A gyülés megtartatott és annak lefolyásáról tudósitónk a következöket közli velünk: A február 6-ára hirdetett szoczialista népgyülést délután 1 órakor tartatott meg a vásártéren. Délben érkezett meg a központból *Schwarcz* József, országos szoczialista agitátor, vallására izraelita, mesterségére nézve pék. A hatóságot *Poór* Gusztáv duna-adonyi főszolgabiró képviselte, ki 18 csendörrel, egy főhadnagygyal élükön biztositotta a gyülés nyugodt lefolyását. A szoczialista vezér maga is meg volt lepetve ezen a nagy közbiztonságon, s mintegy negyedórán át nagyon alázatos hangon tárgyalt a hatóság képviselöjével. Ezalatt mintegy 500—600 fönyi tömeg gyült össze a téren, a kiváncsiság által hajtva. *Gulyás* György, a szoczialisták helybeli jegyzöje állott fel az asztalra — és igy kezdi mondókáját: T. népgyülés! Elöször is engedjék meg, hogy a sipkámat föltehessem! (általános helyeslés és derültség.) Mivel én szónokolni nem tudok, fölkérem t. elvtársunkat, *Schwarcz* József urat, hogy tartsa meg beszédét. (Halljuk! halljuk!) Ekkor fölállott általános csend között a szónok, s tartott egy meglehetös higgadt hangulatu beszédet. Beszélt a szoczialisták nemes törekvéseiröl, az italmérési és fogyasztási adó eltörléséröl, az általános szavazati jog behozataláról, a szoczialdemokrata tanokról, a vallások és fajok *egyforma voltáról*, — de még mindig nem akart áttérni a földosztásra — erre a kedves, zsiros falatra, végre erre is megfelelt. „Nem bántjuk mi senki vagyonát, nem akarunk mi osztozkodni a másén — mondá — mert a mi a másé, azt elvennünk tiltja a törvény, hanem a munkásosztály érdekeit akarjuk megvédeni.“

No hát ezért nem volt érdemes Peströl idefáradni, mondák az atyafiak, mert ennyit mi is tudunk. Persze, bajos is 18 csendör asszisztenczia mellett osztozkodni; nem is vágott nagyobb dologba az agitátor, csak az uj munkástörvényt akarta még egy kicsit megkritizálni, erre azonban a föbiró nem adott engedelmet, igy hát a munkástörvényt csak ismertette. Végül annak kijelentésével, hogy iparkodjunk képviselöket küldeni elveink védelmére, általános zugás között hagyta el a pódiumot, s miután egy elvtárs ebédjét hamarosan elköltötte, csakhamar eltünt a láthatárról.

Igy végződött minden nagyobb emóczió nélkül a dunapentelei szoczialista gyülés és a hatása az, hogy nem érdemes ilyen viszonyok között „czuczilistának“ lenni.

A gyülésen különben meglehetös számmal voltak *Perkátáról*, *Ráczalmásról*, *Herczegfalváról*, *Dunavecséröl*, *Szalk-szt.-Mártonról* és a szomszédos községekböl, hogy egy kis bátorságot öntsenek a hazafiak kebelébe. Vasárnap *Perkátán* lesz hasonló gyülés.

HIREK.

— **József főherczeg.** Az utóbbi napokban néhány lap azt a hirt terjesztette, hogy *József* főherczeg visszavonul a honvédség főparancsnokságától. Ezt a hiresztelést már nem egyszer követte a határozott czáfolat, de a lapok egynémelyike továbbra is kedvét lelte a valótlan állitás közlésében. Most ismét a legilletékesebb helyröl jelentik ki, hogy a főherczeg visszavonulásáról szóló hirek *egyáltalán nem felelnek meg a valóságnak*. Ezek után a lapok alkalmasint felhagynak az ország közönségének a megtévesztésével, a mely a legnagyobb örömmel látja, hogy a honvédséget továbbra is a legmagyarabb főherczeg vezeti bölcs hazafiságával.

— **Kegyeletes megemlékezés.** *Szögyény-Marich* Julia a jótékony nöegylet védnöke, a szerető gyermek hálás kegyeletének ritka szép módon adott kifejezést. Többet beszél erröl a a következö köszönet: *Szögyény-Marich* Julia ö méltósága feledhetlen jó anyja halálának évforduló napján a jótékony nöegylet pénztára javára 20 forintot ajándékozott. E nemes tett magában hordja a dicséretet. Az egylet részéröl ezuton mond köszönetet *Reé* Istvánné pénztárnok.

— **Fejlödö katholikus kör.** Igen örvendetes hirt közöl velünk *ettyeki* buzgó tudósitónk. Arról van ugyanis szó, hogy az ettyeki katholikus kör napról-napra fejlödik s már házat is épit a maga részére. A káptalan a kör házépitését azzal könnyiti meg, hogy ingyen engedi köbányájából a követ fejteni. — Az ettyeki kath. kör e hó 6-án különben mulatságot rendezett, a mely igen fényesen sikerült.

— **Köszönet.** A székesfejérvári városi takarékpénztár tisztelt Igazgatósága a jótékony nöegyletnek, a szegény iskolás gyermekek felruházási költségeire 200 frtot volt szives adományozni. E nemes lelkü adományáért fogadja a jót. nöegylet nevében legnagyobb köszönetemet. *Reé* Istvánné pénztárnok.

— **Méhész-egyesület.** A fejérmegyei és székesfejérvári méhész-egyesület *Kalocsay* Alán orsz. képviselönek közbenjárására a földmivelésügyi minisztériumtól 50 frt államsegélyt kapott az egyesület azon buzgalmáért, melylyel már 10 éve szolgálja a méhtenyésztés fejlesztésének ügyét.

— **A tárgysorsjáték.** A székesfejérvári jótékony nöegylet által folyó évi február 20-án tartandó tárgysorsjátékhoz ujabban a következö adományok küldettek: *Felmayer* Istvánné csemege tartó, fekete kávés készlet dobozban, mozsár seprö tálczával. *Felmayer* Károlyné csemege tartó, vajtartó, 3 pár evöszer dobozban. *Flitsch* Miklósné czukortartó. *Piski* Lászlóné czukortartó. *Hahn* Jakabné keztyü doboz. *Reé* Istvánné, kis lámpa. *Wéber* Károlyné virágtartó. *Fittler* Béláné kis tükör 2 virágtartó. Ifj. *Weiss* Jakabné virágtartó, gyufatartó. *Dentsch* Ignáczné virágtartó, gyufatartó, csutora, két porczelán korsó. — A mélyen tisztelt közönséget tiszteletteljes bizalommal kérjük fel, hogy a sorsjátékhoz valamely csekély tárgyat adományozni, és igy a jótékony czél elömozditásához járulni kegyeskedjék. Az adományozott tárgyakat 1898. évi február 19-ig Flögl Edéné urhölgy lakatosátezai 7-ik számu lakására a kegyes adományozók nevével ellátva kérjük küldeni, mely tárgyak most nevezett urhölgy lakásán február hó 19-töl szabadon megtekinthetök. Végül elöre is tolmácsoljuk ugy az egyletnek, mint a szükölködöknek köszönetét, kiknek érdekében fentebbi kérelmünket tisztetetteljesen ismételni bátorkodunk. Székesfejérvár, 1898. évi február hó 11-én. *Szögyény* M. Julia védnök, *Gebhard* Ignáczné elnök.

— **Megfagyott.** A verőfényes, tavaszias idönek nem lehet hinni. Néha nap süt, néha hó esik — éjjel azonban következetesen erös hideg van. Tegnap délben a szölöhegyen egy megfagyott embert találtak, kiben *Burkus* Imre 54 éves pákozdi lakost ismerték fel, kit most felesége s gyermekei siratnak.

— **Áthelyezés.** *Kukla* István budapesti V. kerületi állami föreáliskola helyettes tanárát a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a helybeli föreáliskolához helyezte át.

— **Megörült.** Hanyatló századunk felvilágosult nemzedékére jellemző a kaszárnyák és tébolydák tömeges épitése. Mindkettöben szükölködünk, pedig mindkettöböl van szép számmal. A régi idök emberei elcsudálkoznának rajta s valószinüleg nem tekintenék irigykedve a felvilágosult utódok „haladását“ Legelszomoritóbb az elmebetegek számának rohamos növekedése. Nem rég mult, hogy lapunkban megemlékeztünk egy ilyen szerencsétleuröl. A napokban pedig *Pátka* község elöljárósága kérte *Szabó* József Pátka községhez tartozó *Fülöp* pusztai lakos betegnek megfigyelés végett a megyei korházba való felvételét. Szabó József azelőtt szorgalmas, csendes ember volt, 4 hét óta azonban folytonosan lármázik, házsártoskodik, kiabál, fütyül, énekel és káromkodik. A hozzátartozóit bottal, késsel s a mi a kezeügyébe esik feryegeti vagy kergeti. Dr. *Grünfeld* Ignácz megvizsgálta a közveszélyes embert s megállapitotta rajta az elmezavart.

— **Hegyi bünpöre.** Ifj. *Hegyi* János volt rendőrségi nyilvántartó bünügyével e hó 9-én foglalkozott a törvényszék. A törvényszék a vádlottat a terhére rótt bünczselekmények következményei alól felmentette, tekintetbe véve azon körülményt, hogy állásától történt elmozditása által jogos büntetését már ugy is elnyerte.

— **Verekedés.** E hó 7-én reggel 6—7 óra között *Weiss* Miksa csöszi korcsmáros ivószobájában ittas falubeli legények mulattak. A mulatás vége verekedés lett. Furkós botokkal támadtak a duhaj legények egymásra, de nem kimélték a csizmasarkokat sem. A nagy viaskodás után *Farkas* Gábor és László, *Méretei* Imre, *Varga* Gyula, *Kugler* Gyula maradtak a porondon kisebb-naagyobb sérülésekkel. A kir. törvényszéknél feljelentettek.

— **Tánczosok kikölcsönzése.** Halleban életre való ötlete támadt egy vállalkozó szellemü embernek. A farsang idejére egy tánczosokat kikölcsönző és közvetitő intézetet létesitett. Ki is adta a lapokban a vállalat különös tarifáját, mely a következö: Szállitok középszerü

00000112

tánczosokat frakkban, fehér nyakkendővel á 2 márkáért, csevegő képességgel együtt á 2 márka 50 fillérért; elsőrendü tánczosokat, kifogástalan eleganczával öltözve s a kik a keringőt visszafelé is tánczolják á 3 márka 50 fillérért; kitartó tánczosokat kövér hölgyek számára á 3 márka 75 fillérért; elegáns társalgókat, monoklival á 1 márka 75 fillérért; bálanyákat és álörnagyokat á 3 márkárt; tósztozókat á 12 márkáért — mindez jótállás mellett.

Szegények kenyere.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Tek. Szerkesztő Ur!

Alig van b. lapjának egyetlen száma, a melyben a hazát fenyegető rémes szoczializmusról említés ne volna; — sokan hozzá szóltak már e nehéz kérdés megoldásához — de hát a legtöbben csak egy oldalulag fogják föl a dolgot. Én nem akarok kritizálni — csak arra kérem Tek. Szerkesztő Urat, engedje meg nekem szerény vidéki papnak, — ki itt élek a Duna mentén a nép között, — ki nem csak ünnep és vasárnap látom a szegény embert egyetlen valamit érő ünneplő ruhájában, hanem hivatásom szerint nyomorult otthonukban is felkeresem őket s igy közelebbről is ismerem őket — mint sok mások, kik a szocziális mozgalmakhoz hozzá szólottak, — mondom, tessék nekem megengedni, hogy e kérdéshez én is hozzá szóljak.

„Terjed a szegénység, az inség a nyomor szerte a hazában“ — igy irnak a lapok. „Segiteni kell a szenvedőkön, kenyeret kell adni az éhező népnek!“ — igy szólnak az ember barátok! De hogyan édes Uraimék? Erre a kérdésre feleljenek; — a bajt, a nyomort mindenki látja sőt többé-kevésbbé érezi. Mondják meg hát mi módon gondolják kielégiteni e borzasztó tömeget — mi módon képzelik lecsillapitani az éhségtől és nyomortól felbőszült kedélyeket? Csupán röpiratokkal ez nem sikerül — a templomi praedicatio igen üdvös — de e czélra maga nem elég. Hasson a papság a népre — mondják onnan felülről a bársony székek bérlői. Jó, — mi hallgatunk is reájuk — nem ugyan ő — végettük, hanem a közügy miatt. De édes Uraim — hasztalan ott a plátói bölcsesség és ciceroi nyelv is — a hol a gyomor korrog! Csillapitsuk le előbb az éhséget — akkor majd meghallgatják az okos szót. Nem ér az igéret semmit, — igérnek maguk a szoczialista apostolok is eleget. Mi ne igérgessünk, hanem adjunk kenyeret az éhezőknek.

S tudja Tek. Szerkesztő ur — mi módon? Alapitsuk meg mindenütt, — ugy mint nálunk *Duna-Adonyban* a Páduai szent Antal szegényeinek perselyét. Igazán bámulatos eredményeket lehet általa elérni. Felállitunk egy perselyt a templomban, vagy valamely kápolnában, — esetleg a katholikus körben — s fölszólitjuk a hiveket, hogy minden dolgaikban, bajaikban forduljanak Szent Antalhoz segélyért — és ha kérésük teljesedésbe ment: adjanak bizonyos összeget, — akár egy-két fillért az ezen czélra kitett perselybe, a melyből azután kenyeret vásárolunk és a szegények közt kiosztjuk. A szegények pedig csupa hálából imádkozzanak szent Antal tiszteletére egy Miatyánk-ot és egy Üdvözlégy Mária-t ezen kis fohásszal: „Szent Antal könyörögj érettünk!“

Ezen szép intézmény, — a mely Franczia-országból származott át hozzánk, — mindenütt a hol megalapitották, bámulatos eredményeket hozott létre.

Tudtommal hazánkban eddig még csak Komáromban, Esztergomban, Duna-Adonyban, Szombathelyen, Rozsnyón, Zsombolyán, utóbb Budán alapittatott meg. Nálunk hetenként kétszer 60—100 szegény gyermek kap egy-egy tiz krajczáros kenyeret.

Soha sem jöttünk még zavarba — a persely, a mely a zárdai kápolnában van elhelyezve még soha sem ürült ki, — sőt minél több szegénynek adunk, annál többet találunk a perselyben. Áldoz arra nem csak a helybeli, — de az ország legtávolabb helyein lakó ember is, — kinek kérését Páduai szent Antal közbenjárására a jó Isten meghallgatta.

Legyen szives Tek. Szerkesztő ur becses lapjában e levelemet közölni — s fölhivni a megyei főtiszt. papságot a jó példa követésére.

Bizonyos vagyok benne, — ha lesz több helyen szent Antal-persely — akkor lesz kenyér — és a hol lesz kenyér, ott nem lesz szoczializmus — s nem lesz elégedetlenség és lázongás.

Isten adjon áldást a mi munkánkra!

Tek. Szerkesztő ur kész szolgája:

Duna-Adony, 1898. febr. 9.

Csöngedy Gyula
káplán.

FARSANG.

Farsangi naptár.

Február 12-én: A székesfejérvári betegsegélyző-egyesület hangversennyel egybekötött tánczfűzérkéje.

Február 19-én: A székesfejérvári kereskedő ifjak „gondüző“ asztaltársaságnak zártkörü tánczvigalma a „fekete sas“ nagytermében.

Ferbuár 19-én: A helyben állomásozó m. kir. honvéd és csendőr tisztikar tánczestélye a „Magyar Király“ termeiben.

A tóvárosi fiók kath. kör f. hó 9-én könyvtára javára fényesen sikerült zártkörü tánczmulatságot rendezett, a mely daczára a csekély huszkrajczáros belépti dijnak körülbelül 50 frtot jövedelmezett. Részint adakoztak, részint pedig felülfizettek a következők: Pritsch József nagyprépost 1 frt, N. N. 2 frt, Ifj. Streit Ferencz 1 frt, Kiss Arisztid 1 frt, Tomán Antal 1 frt, N. N. 50 kr., Kéri Ferencz 80 kr. Chay Antal 2 frt, Bernáth Ignácz 60 kr. N. N. 40 kr., N. N. 1 frt, Pap Ádám, Cs. Nagy János 80—80 kr., Hantosi Kiss Mihály 60 kr., Lézer József, Almásy J. 50 - 50 kr., Cser Pál, Almássyné 40 40 kr., Gyurkovits Alajos, Nagy József, Kolmann János, Cs. Horváth János, Cs. Nagy Mihály, Virág György, Fehér Ödön, Nagy Kálmán 30—30 kr., Helmstreit Kálmán 25 kr., id. Menyei István, id. Vadász György, Mészáros József, Kuglics Mihály, P. Horváth György, Bogschütz József, Csiszár Istvánné, Keresztes Károly Jakab, Bieber Lajos 20—20 kr., Huszárek Pál, Petőcz János, Horváth Mihály, Peresztegi Nagy János, Móna János, ifj. Benkő György, Lehmann János, Lüger József, Móna Jénos, ifj. Vadász György 10—10 kr. — Fogadják ez uton is a kegyes adakozók a kör hálás köszönetét.

A tisztikar mulatsága. A helyben állomásozó m. kir. honvéd és csendőr tisztikar február hó 19-én a „Magyar Király“ szálloda termeiben zártkörü tánczestélyt rendez. Kezdete este 9 órakor.

— **Nyilvános köszönet.** A *nagy-lángi* önkéntes tüzoltó egylet február 5-én megtartott tüzoltó altisztí bálján az alább irtak fizettek felül. Id. Gróf Zichy János 10 forint; Tischner István 20 kr Teleky Sándor, Teleky István, Balázsovits István, Bertha Károly, Rády Andor, Beretzky Lajos, Wolff Károly, Drexler István, Diefenbach Henrikné, Schimpl Paula, Hlavati Karolin, Szorger Mátyás, Halmi Nándor dr. Lehotzky Imre 50—50 kr. Tull Ármin, Szalay János, Zecha Anna, Kováts Lajos, Truka József, Schultz István, 1 1 frt; Zichy Lujza és Viktória grófnők 5 frt; id, Gróf Zichy Jánosné 10 frt; özv Tömör Antalné, Andráskovits József, Mihály Antal, 1—1 frt; Fischer Mór és Brumauer Miksa 5 frt. A nemeslelkü felülfizetőknek ezuton is köszönetet mond a rendezőség.

A várpalotai róm. kath. népkör a „Fehér Kereszt“ vendéglőben saját könyvtára javára 1898. évi február hó 20-án zártkörü tánczmulatságot rendez. Kezdete este 8 órakor. Belépti-dij személy-nként 30 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

SZINHÁZ.

Szinházi műsor

1898. február 13-tól február 19-ig.

13-án Vasárnap d. u. **A kondorosi szép csaplárné.** Este **Varázsgyürü.**
14-én Hétfőn **Trilby.**
15-én Kedden **Hárompár czipő.** (Hetényi Elemér jutalomjátéka.)
16-án Szerdán **Hangverseny és Huszár szerelem.**
17-én Csütörtökön **Varázsgyürü.**
18-án Pénteken **Vak Béla.**
19-én Szombaton **Angol.**

Ledoffszky Mariska. *Szalkay* Lajos szinigazgatónak, mint értesülünk sikerült a szerződést megkötnie a vidék legkedveltebb énekesnőjével *Ledoffszky* Mariskával. A szerződés bizony sulyos kötelezettségeket ró Szalkay igazgatóra, de ezt minden valószinüség szerint könnyüvé fogja tenni a közönség pártfogása, a mely hálás fog lenni azért, hogy az igazgató semmi áldozattól sem riad vissza, hogy igényeit kielégitse.

Az utolsó szerelem. *Dóczy* Lajos szép nyelvezetü vigjátéka *Szacsvay* Gilberte vendégszereplése mellett került szinre. Mint tudjuk Szacsvay Gilbertet az igazgató drámai szendének szerződtette s igy Catherina szerepét nem tarthatjuk szerencsés választásnak. És ebben találjuk a hibát is. Szacsvay Gilberte tehetséges s főkép csinos fiatal szinésznő. Játékában van elég sok dicsérni való bensőség, s hangja elég hajlékony az egyes érzelmek kifejezésére. Egyedüli hibája, hogy organuma nagyon gyönge, a mit különösen az erősebb szenvedélyek kitörésénél vettünk nagyon észre s ez okból mondottuk is, hogy ez a szerep nem neki való. — Reméljük azonban, hogy a fiatal szinésznő organuma a közbeeső háromnegyed év alatt annyira megerősödik, — hogy mire állandóan hozzánk szerződik, — nem kell majd e gyöngeséget hiba gyanánt emlegetnünk. — Dicsérettel kell megemlékeznünk *Hidvéghyről*, a ki Laczfi szerepében nagyon szép alakitást nyujtott. *Iczó* ezutttl is meglepet diszkrét játékával és csak örvendünk, hogy az igazgató kivette már egészen a karból ezt a tehetséges fiatal szinészt. *Gyurmann* Alice Drugeth Máriában mulattatott szép játékával.

A czárnő. Scribe nagyhatásu drámája ritka szép előadásban került szerdán este szinre. A veterán szinművész *Vedress* Gyula Nagy Péter czár szerepében, *Gazdy* Aranka a czárnő szerepében exceláltak. Dicséret illeti *Gyurmann* Alicet is, ki mint rendesen ezuttal is kitünően játszott Olga szerepében. Jók voltak *Szepessi* és *Sághi* is.

VEGYESEK.

□ **A királynők és a virágok.** Az ango királyi család nőtagjai majdnem kivétel nélkül nagy virágkedvelők. Viktória királynő különösen az ibolyát és a gyöngyvirágot kedveli. Ebből a két virágból a királynő minden nagyobb ünnepnapon, valamint születése napján roppant mennyiséget kap tisztelőitől, a kik ismerik izlését. Frigyes császár özvegyének is az ibolya a kedves virágja. A yorki herczegnő a gyöngyvirágot és a yode-rózsát kedveli. A legnagyobb virágbarát az angol királyi családban a walesi herczeg és neje, kiknek szobái mindig tele vannak virágokkal és szobai növényekkel.

□ **Huszonnégy mértföldes hadoszlop.** Egy német katonai szakiró, a ki hosszu tanulmányt irt az európai hadseregekről, szemléltető képet akarva adni a szárazföldi haderőről, azt mondja, hogyha az egész európai katonaságot egy hadoszlopba állitanák, ez a felszerelésekkel, lőszer- és betegszállitó kocsikkal együtt 24 mértföldnél hosszabb vonalat tenne ki. Ha ez az oszlop éjjel-nappal egyformán haladna, még akkor is közel egy évre volna szüksége, hogy valamely ponton áthaladjon.

00000113

UJ KŐFARAGÓ-ÜZLET ÉS SIRKŐ-RAKTÁR MEGNYITÁS!

Alulirott van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy **Sz.-Fejérváron, Zöldfa-utcza 9. szám alatt** egy minden igényeket kielégitőleg felszerelt teljesen uj

kőfaragó-üzlet * * * * * * * * és sirkő-raktárt

rendeztem be. — 17 évig a legjobb hirnevü üzletben mint munkavezető müködtem, mely idő alatt szerzett bő tapasztalataim, ugy az izlés, valamint a munka kivitele tekintetébe elég kezességül szolgál, hogy a n. é. közönséget teljes megelégedésükre kiszolgálhassam.

Elvállalok minden e szakmába vágó **kő-, képfaragó** és **épület-munkákat, sirkövek készitését** és **felállitását,** különféle bel- és külföldi **márványból,** ugy **Granit, Sienit** és **Labrador,** valamint termés és homok kövekből **uti feszületeket** a legszebb kivitelben. — Készitek továbbá **éjjeli** és **mosdó** valamint **asztal-lapokat,** Cararai és különféle márványból.

Midőn mindezeket előre bocsájtva magamat a nagyérdemü közönség becses pártfogásába ajánlom, egyszersmind főtörekvésem oda fog irányulni, hogy a t. megrendelőimet munkám tartóssága, jutányos ár, valamint pontos kiszolgálás által teljesen kielégitsem.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve vagyok

kész szolgálattal

RÁKOS FERENCZ
kőfaragó mester,
Székesfejérvár, Zöldfa-utcza 9. sz.

A MAUTHNER-féle

hirneves

konyhakerti és * * * * * * * * virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjegygyel

valamennyi nagyobb

füszer- és vaskereskedésekben

kaphatók.

A Budapesten Andrássy-ut 23. sz. alatt létező **Mauthner Ödön** czég csakis **olyan csomagoknál** vállal teljes jótállást egészen **friss** és **valódi** magvakért, a mely csomagok **ragasztva,** a **medve ábrával** és a **Mauthner névvel** jelölve, ugy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

Számlák, körlevelek és árjegyzékek tisztán és ceinosan!

ALAPITTATOTT 1871. ALAPITTATOTT 1871.

SZÁMMER IMRE

könyvnyomdája (gőzerővel)

KÖNYVKÖTÉSZETE

ÉS LEVÉLBORITÉK-GYÁRA

SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

Hirdetmények és falragaszok, mindenféle szinben tetős betükkel! Müvek, czégtáblák, czimtáblák, számlák és nyilvántartások a legszebben kiállitva!

Készit minden néven nevezendő

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT.

Raktárt tart kész nyomtatványokból:

Városi és községi előljárók és árvaatyák számára. Szolgabirói hivataloknak. Ügyvédek, járásbiróságok és végrehajtók részére. Róm. kath. és ref. lelkészi hivatalok számára. Takarékpénztárak, segély-egyletek, kaszinók és olvasókörök részére. Uradalmak, bérlők és gazdák számára. Gyógyszertártulajdonosok részére. Kereskedők, iparosok és ipartársulatok számára. Szállodatulajdonosok és vendéglősök számára.

Továbbá:

IRÓPAPIROK, LEVÉLBORITÉKOK és LEVÉLPAPIROKBÓL

nemkülönben

IRODAI SZEREKBŐL:

tinták, irónok, valódi acél- és réztollak tollnyelek, pecsétviaszkok s több effélékből jutányos árak mellett!

Meghivó-, belépti-, czim- és látogató-jegyek diszesen!

STEININGER SÁNDOR Parti divat vászon üzlete

SZÉKESFEJÉRVÁR, Nádor-utcza 19. sz. Tejes-köz sarkán.

Az őszi- és téli idényre remekül felszerelt **női divat, kész női felöltő és vászon üzletemben**

szerencsés párti (alkalmi) vételek

folytán azon helyzetben vagyok, hogy olyan

jutányos olcsó árakért

tudok kitünő jó minőségü és divatos áruval szolgálni, hogy áraim tekintetében legyőztem a fővárosi összes kereskedőket

Saját jól felfogott érdekében ajánlom meggyőződést szerezni és bevásárlásaival megszerencséltetni.

Tisztelettel

STEININGER SÁNDOR,
Székesfejérvár Nádor-utcza,
Pollák czipész átellenében.

	Ezelőtt frt kr	Most frt kr
1 mtr jó mosó parget	30	18
1 mtr széles sziutartó parget	55	30
1 mtr dupla széles schewiott	50	22
1 vég 30 rőfös schiffon	7.80	4.50
1 vég 30 rőfös czérna Canavász	7.50	3.80
1 vég 32 rőfös vászon	7.50	3.50
1 vég Steininger Creas	9.50	3.80
1 vég 54 rőfös Rumburgi	25.—	8.50
1 pár tunis szövet függöny	3.60	1.50
1 dtz. zsebkendő szép	3.—	1.20
1 drb 3 méteres plaid kendő	7.—	2.20
1 vég korona kanavász	9.50	4.50
1 garnitur ágytertiő abros	12.—	6.50

és más e szakmához tartozó czikkek óriási választék **rendkivül olcsó árért.**

Nagy forgalom, kevés haszon!

ULLMANN ÉS WEISZ

Székesfejérvár, Nádor-u. 4., a zirczi templommal szemben.

A t. vevőközönség becses figyelmébe ajánlja:

Toll és selyem LEGYEZŐIT, gyémánt imitatio ÉKSZEREIT,

legujabb divatu gyöngy és selyem ruhadiszeit.

SZALLAG-, CSIPKE-, BÁRSONY- és ZSINOR-DISZEKET

Valódi franczia **kézimunka és kötő anyagok,** felülmulhatatlan franczia szabásu **mellfüzőit.** Szintartó angol **batiszt zsebkendő** tucz. **1 frt,** (alkalmi vétel.)

FÉRFI ING, GALLÉR és NYAKKENDŐK

a legdivatosabb és legjobb kivitelben nagy választék.

Szappan, illatszer, erszények, szivar és szivarka táskák szolid kivitelben.

ANGOL LINOLEUM és VIASZKOS VÁSZON GYÁRI RAKTÁR.

SZABOTT ÁRAK! Kiváló tisztelettel **Ullmann és Weisz.**

00000115

Apró hirdetések.

E rovatban közölt egy-egy hirdetésnek, ha lakczim nincs kitéve 4 soros terjedelemben egyszeri közlésre **30 kr.** *Minden további sor* **4 kr.** — *Ha az apró hirdetés 6-szor vagy ennél többször adatik fel, megjelenésenként* **20 krért** *vétetik föl.*

Értesitéseket díjtalanul ad a kiadóhivatal bárkinek, vidéki levelekre, ha 5 kros válasz-bélyeg mellékeltetik válaszol.

HÁROM SZOBÁBÓL
álló lakás minden hozzávaló mellékhelyiséggel együtt kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

JÓ ERKÖLCSÜ
fiu kocsigyártó üzletbe tanulóul felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

HÁZVEZETŐNŐNEK
ajánlkozik papi házhoz, fiatal jellemes özvegynő, gazdaságban gyakorlott, finom főző, a háztartás magasabb igényeinek is megfelel. Czim a kiadóhivatalban.

RODE IMRE

Uri és női divatüzlete Székesfejérvárott,
Nádor-utcza 17. szám.

A mélyen tisztelt vevő közönség b. figyelmét bátorkodom felhivni az alant felsorolt árukra, melyek uj üzletemben nagy választékban legjobb minőségben olcsó árakon szerezhetők nálam be, u. m.:

Férfi kalapok:

férfi kemény kalap fekete	2·—	3·—	3·50
férfi puha kalap szines	1·50	1·80	3·—
férfi puha kalap fekete	1·60	1·80	3·—
férfi puha kalap Loden	1·20	1·50	1·80
gyermek kalap minden szinben 75 től 1·50			

Férfi siffon ing:

sima elővel gallér nélkül	1·20	1·50	2·—
szeg. elővel gallér nélkül	1·50	1·80	2·20
himzett „ gallér nélkül	1·80	2·—	2·40
batiszt „ gallér nélkül	—		2·20
selyem „ gallér nélkül	—	2·20	3·—
férfi gallér fehér és szines 12 drb 2 frt.			
férfi kézelő fehér és szines 12 pár 4 frt.			
Creton gy. ing gallérral	—·90	1·20	—
siffon gallér nélkül	1·—	1·20	—
férfi lábra való köpper	—·80	1·—	1·20
férfi lábra való atlas damask	1·30	1·60	

Zsebkendők:

fél vászon szines széllel	1·20	1·50	1·80
czérna vászon szines széllel	2·40	3·—	3·60
fehér vászon és batiszt	3·50	4·50	5·50
gyermek Clott esernyő	—·90	1·—	1·20
férfi Clott esernyő	1·—	1·20	1·50
félselyem esernyő	1·80	2·	2·20

Reklam nyakkendők:
Legdivatosabb formákban 15, 20, 25 kr
Legdivatosabb form. selyem 30-tól 1·50

Bőrkeztyük, elismert legjobb gyártmányu

férfi- és női- minden létező szinekben párja 1·20 frt.

Nagy választék férfi, női és gyermek-harisnyákban, továbbá válfüzök, csipkék, szallagok, kötő és horguló pamutok, csipke függönyök és minden e szakmába vágó rövidáru czikkekben.

Elismert első rangu gyártmány!

Legujabb rendszerü

VETŐGÉPEK!

Különféle járgányos **cséplők**, kitünő szerkezetü és könnyü járásu zsákoló, tisztitó és cséplő gépek járgányhajtásra valamint minden más gazdasági gépek és eszközök

Reissenzahn Antal

Budapest, Eötvös-utcza 38. szám.

Nagy vasöntödével egybekötve, mely szállit
KOVÁCSOLHATÓ, PUHA * * * * * * * * * * és ACZÉL ÖNTVÉNYT
jutányos áron, saját és idegen minták szerint.

Részletes árjegyzékkel és szakszerü felvilágositással készséggel szolgálok dijmentesen.

KÜLÖNÖS FIGYELEMBE AJÁNLOM
legujabb szerkezetü

Gőzcséplőimet.

Ügynökök felvétetnek.

Korral haladni,
ez üzletünk vezéreszménye.
Ezen elvünknek hódolva,

fehérnemü művarrodánkat megnagyobbitottuk és oly tökélyre vittük, hogy a legtulzóbb igényeknek megfelelőleg felszereltük és pedig: **ing-, hálóköntös-fehér és szines alsószoknyák;** nemkülönben **ágynemüek** kizárólag a legtartósabb vásznakból remek kivitelben készülnek.

Vászon és asztalnemüink, nemkülönben fejérnemüink tartósságáért a teljes felelőséget magunkra vállaljuk.

Kérjük a nagyközönség további támogatását

kész szolgái

Deutsch Manó és Fia,
divatáruháza.
Székesfejérvárott. Alapitva 1843.

HIRDETÉSEK

felvétetnek

kiadóhivatalunkban

Szent-István-tér 1. szám alatt

a legjutányosabb árban.

Tüzkáreset végett

a raktáron levő összes áruk

minden áron eladatnak.

Cretonok	métere	12 krajczár.
Barchetok	„	12 „
Ruha kelmék	„	15 „

Tisztelettel **LŐWY ADOLF,**
Székesfejérvár, Jókai-u.

BUTOR ÜZLET ÁTHELYEZÉS!

Alulirott tisztelettel értesiti a n. é. helybeli és vidéki közönséget, hogy eddig

Sas-utczában levő butorraktáromat

február 1-től kezdve

(Buzapiacz) Simor-utcza 2. sz. a. emeleti helyiségbe

helyeztem át, hol dus választékban mindennemü **asztalos-, kárpitos- és esztergályos-butorokat,** ugyszintén **tükröket, képeket, madraczokat, Thonet-féle hajlitott székeket** és egyéb butortárgyakat **szabályos, szilárd és izlésteljes kivitelben, jótállás mellett rendkivül jutányos árakban kaphatók;** nemkülönben vállalkozom e szakmákba vágó bármelynemü **uj** vagy **átalakitási** és **javitási munkákra,** helyben ugy mint vidéken **lehető legjutányosabb árak mellett.**

A nagyérdemü helybeli és vidéki közönség becses pártfogásáért esedezve

Kiváló tisztelettel **ID. FÜSTER IMRE,**
butorgyáros és kárpitos-mester Sz.-Fejérvár.

Nyomatott Számmer Imrénél, Székesfejérvárott.

00000116